

Universitatea Tehnică a Moldovei

**OTITELE EXTERNE LA CÂINI ȘI PISICI –
IMPORTANȚA DIAGNOSTICULUI PRECOCE ÎN
PREVENIREA COMPLICAȚIILOR**

Studentă:

Cozma

COZMA Veronica

Coordonator:

Dumitriu Antonina

DUMITRIU Antonina
dr. în științe medical-veterinare,
asistent universitar

Chișinău, 2026

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL
REPUBLICII MOLDOVA

Universitatea Tehnică a Moldovei
Facultatea de Medicină Veterinară
Departamentul Siguranța Alimentelor și Sănătate Publică

Admis la susținere
Șefă departament:
GOLBAN Rita, conf. univ., dr.
„28” iluvie 2026

**OTITELE EXTERNE LA CÂINI ȘI PISICI –
IMPORTANȚA DIAGNOSTICULUI PRECOCE ÎN
PREVENIREA COMPLICAȚIILOR**

Teză de absolvire a studiilor superioare integrate
Specialitatea 841.1 Medicină Veterinară

Studentă: COZMA Veronica, MV 201

Coordonator: DUMITRIU Antonina, asis. univ.,
dr. în științe medical-veterinare

Consultant: DIDORUC Sergiu, lect. univ.,
dr. în științe medical-veterinare

Chișinău, 2026

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA

Technical University of Moldova
Faculty of Veterinary Medicine
Department of Food Safety and Public Health

Admitted to defense
Head of Department:
Golban Rita PhD, Associate Professor.

” 08 ” ianuarie 2026

**EXTERNAL EAR INFECTIONS IN DOGS AND
CATS – THE IMPORTANCE OF EARLY
DIAGNOSIS IN PREVENTING COMPLICATIONS**

**Diploma Thesis at the End of Integrated Higher Education
Specialty 841.1 Veterinary Medicine**

Student: COZMA Veronica, MV 201

Coordinator: DUMITRIU Antonina, PhD
assistant

Consultant: DIDORUC Sergiu, lect. univ.,
dr. în științe medical-veterinare

Chisinau, 2026

ADNOTARE

Autor: **COZMA Veronica**

Tema: **Otitele externe la câini și pisici – importanța diagnosticului precoce în prevenirea complicațiilor**

Locul și anul perfectării tezei: Chișinău, 2026

Structura și conținutul tezei. Lucrarea este alcătuită din 71 de pagini de text principal și cuprinde următoarele capitole: Introducere, Sinteza bibliografică, Materiale și metode de cercetare, Rezultatele cercetărilor, Concluzii, Recomandări și Bibliografie; 12 figuri, 11 tabele și 5 diagrame. Lista de referințe constă din **46 surse bibliografice**

Cuvinte cheie: otită externă, câini, pisici, otoscopie, citologie auriculară, diagnostic precoce.

Scopul cercetărilor constă în evidențierea importanței diagnosticului precoce al otitelor externe la câini și pisici, în vederea prevenirii cronicizării, a complicațiilor severe precum otita medie, otita internă, modificările ireversibile ale canalului auditiv și reducerea necesității tratamentelor agresive sau chirurgicale.

Obiectivele lucrării au inclus:

1. Analiza etiologiei otitelor externe la câini și pisici, cu evidențierea factorilor predispozanți, perpetuanți și a diferențelor specifice dintre cele două specii.
2. Descrierea metodelor de diagnostic precoce utilizate în otita externă, precum otoscopia, citologia auriculară, examenul parazitologic și, în cazurile cronice sau recurente, cultura bacteriană cu antibiogramă.
3. Evaluarea impactului diagnosticului tardiv asupra apariției complicațiilor, inclusiv infecții secundare, stenoza canaliculară, otită medie și modificări cronice ale conductului auditiv extern.
4. Analiza strategiilor terapeutice și profilactice eficiente, cu formularea unor recomandări practice pentru prevenirea recurențelor și managementul optim al cazurilor de otită externă.

Rezultatele de bază ale cercetării:

În cadrul studiului au fost analizate 8 cazuri de otită externă la câini și pisici. Rezultatele au evidențiat caracterul multifactorial al bolii, cu predominanța formelor alergice și malasseziene la câini, respectiv bacteriene și parazitare la pisici. Otoscopia, citologia auriculară și examenul parazitologic au permis diagnosticul precoce și alegerea tratamentului individualizat, contribuind la reducerea semnelor clinice și prevenirea recurențelor.

ANNOTATION

Author: COZMA Veronica

Topic: External ear infections in dogs and cats – the importance of early diagnosis in preventing complications

Place and year of thesis completion: Chişinău, 2026

Structure and content of the thesis: The paper consists of 71 pages of main text and includes the following chapters: Introduction, Literature Review, Research Materials and Methods, Research Results, Conclusions, Recommendations, and Bibliography; 12 figures, 11 tables, and 5 diagrams. The list of references consists of 46 bibliographic sources.

Keywords: external otitis, dogs, cats, otoscopy, aural cytology, early diagnosis.

The aim of the research is to highlight the importance of early diagnosis of external otitis in dogs and cats, in order to prevent chronic progression, severe complications such as otitis media, otitis interna, irreversible changes of the ear canal, and to reduce the need for aggressive or surgical treatments.

The objectives of the thesis included:

1. Analysis of the etiology of external otitis in dogs and cats, with emphasis on predisposing and perpetuating factors, as well as species-specific differences.
2. Description of early diagnostic methods used in external otitis, such as otoscopy, auricular cytology, parasitological examination and, in chronic or recurrent cases, bacterial culture with antibiogram.
3. Evaluation of the impact of delayed diagnosis on the development of complications, including secondary infections, canal stenosis, otitis media and chronic changes of the external ear canal.
4. Analysis of effective therapeutic and prophylactic strategies, with the formulation of practical recommendations for preventing recurrences and ensuring optimal management of external otitis cases.

Main research results:

The study analyzed 8 cases of external otitis in dogs and cats. The results highlighted the multifactorial nature of the disease, with allergic and *Malassezia*-associated forms predominating in dogs, while bacterial and parasitic forms were more evident in cats. Otoscopy, auricular cytology and parasitological examination allowed early diagnosis and selection of individualized treatment, contributing to the reduction of clinical signs and prevention of recurrences.

CUPRINS

INTRODUCERE	12
1. REVIZUIREA LITERATURII – GENERALITĂȚI PRIVIND OTITELE EXTERNE LA ANIMALELE DE COMPANIE	14
1.1. Considerații anatomice și fiziologice ale urechii externe la câini și pisici.....	14
1.2. Clasificarea otitelor externe.....	17
1.3. Factori predispozanți și favorizanți.....	19
2. ETIOLOGIA, ASPECTELE CLINICE ȘI DIAGNOSTICE ALE OTITELOR EXTERNE LA CÂINI ȘI PISICI	21
2.1. Otitele externe de etiologie bacteriană – germeni implicați, mecanisme patogenice, manifestări clinice, antibioretistență.....	21
2.2. Otitele externe de etiologie micotică – agenți, condiții favorizante, semne clinice, tratament.....	22
2.3. Otitele externe de etiologie parazitară – paraziți implicați, diagnostic microscopic.....	23
2.4. Otitele externe mixte – coinfecții și dificultăți diagnostice.....	24
2.5. Semne clinice și forme de manifestare.....	26
2.6. Examinarea clinică otologică.....	27
2.7. Diagnosticul paraclinic (citologic, bacteriologic, micologic, parazitologic, PCR).....	29
2.8. Importanța diagnosticului precoce în prevenirea complicațiilor.....	31
3. MATERIALE ȘI METODE DE CERCETARE	34
3.1. Lotul de animale și criteriile de includere.....	34
3.2. Metodologia de examinare clinică și recoltare probe.....	38
3.3. Metode de laborator utilizate.....	42
3.4. Evaluarea eficienței tratamentului aplicat.....	45
4. REZULTATELE CERCETĂRILOR PROPRII	48
4.1. Rezultatele examenului clinic și de laborator.....	48
4.2. Distribuția etiologică a cazurilor (bacteriană, fungică, parazitară, mixtă).....	52
4.3. Corelația între tipul etiologic și severitatea leziunilor. Evaluarea răspunsului la tratament.....	54
4.4. Analiza comparativă cu literatura de specialitate.....	59
4.5. Limitele studiului.....	63
CONCLUZII	65
RECOMANDĂRI	66
BIBLIOGRAFIE	67

INTRODUCERE

Otita externă reprezintă una dintre cele mai frecvente afecțiuni întâlnite în practica veterinară, fiind diagnosticată în special la câini, dar și la pisici, și constituind o cauză importantă a consultațiilor dermatologice și otologice [27, 18, 22, 36, 39]. Această patologie se definește prin inflamația canalului auditiv extern, de la porțiunea proximală a pavilionului auricular până la membrana timpanică, și poate evolua de la forme acute, relativ ușor de controlat, până la forme cronice, asociate cu modificări structurale ireversibile ale urechii externe [27, 5, 39].

Conform clasificării clasice PSPP, otita externă este un sindrom multifactorial în care interacționează factori primari, secundari, predispozanți și perpetuanți. Factorii primari includ dermatita atopică, alergiile alimentare, ectoparazitozele, tulburările de keratinizare, corpii străini și unele afecțiuni endocrine, în timp ce factorii secundari sunt reprezentați în principal de suprapopularea bacteriană și levurică, mai ales cu *Staphylococcus pseudintermedius*, alte bacterii oportuniste și *Malassezia pachydermatis* [27, 18, 23, 5, 36, 39]. Factorii predispozanți și perpetuanți, precum conformația anatomică a urechii, umiditatea crescută, stenoza conductului auditiv, hiperplazia țesuturilor, fibrozarea, calcificările și biofilmul bacterian, contribuie la menținerea procesului inflamator și la apariția recurențelor [27, 18, 36, 39, 21].

Otita externă are o prevalență mai ridicată la câini decât la pisici. În studiile epidemiologice, aceasta este raportată frecvent la câinii din populația generală de practică, iar riscul crește în cazul raselor cu urechi pendulante, canal auditiv îngust, pilozitate abundentă sau predispoziție alergică [27, 18, 36, 28]. La pisici, prevalența este mai scăzută, însă otita externă este adesea asociată cu otodectoza, în special prin infestarea cu *Otodectes cynotis*, dar și cu alte afecțiuni ale cavității nazale sau faringelui, precum polipii nazofaringieni [3, 35, 7, 30].

Semnele clinice inițiale ale otitei externe includ pruritul auricular, scuturarea capului, eritemul, mirosul neplăcut, secrețiile auriculare și sensibilitatea la palparea urechii, manifestări care sunt adesea subevaluate de proprietari în fazele de debut [27, 5, 36, 39]. În lipsa unui diagnostic și a unui tratament adecvat, procesul inflamator poate progresa către forme cronice, cu stenoză canaliculară, hiperplazie, calcificări, otită medie sau chiar otită internă, complicații care afectează semnificativ prognosticul și calitatea vieții animalului [2, 12, 39, 21].

Diagnosticul otitei externe se bazează pe un examen clinic complet, otoscopie, citologie auriculară și, atunci când este necesar, examen parazitologic și cultură bacteriană cu antibiogramă [5, 36, 39, 19, 25, 6, 10]. Citologia auriculară are un rol esențial, deoarece permite identificarea rapidă a bacteriilor, a levurilor de tip *Malassezia spp.* și a celulelor inflamatorii, contribuind la diferențierea etiologică și la alegerea tratamentului corect [19, 25, 6]. În cazurile cronice, recurente

sau refractare, cultura bacteriană și antibiograma devin investigații importante pentru identificarea agenților rezistenți și pentru orientarea terapiei antimicrobiene [19, 21, 10].

Tratamentul otitei externe trebuie adaptat etiologiei și severității leziunilor, precum și cauzei primare care întreține inflamația. În formele bacteriene se urmărește controlul infecției și reducerea inflamației, în formele levurice se utilizează produse cu acțiune antifungică și antiseptică, în formele parazitare se administrează tratament antiparazitar specific, iar în formele alergice este esențial controlul bolii de fond [27, 18, 7, 5, 36, 39]. Igienizarea corectă a conductului auditiv, monitorizarea răspunsului la tratament și respectarea indicațiilor medicale sunt elemente indispensabile pentru obținerea unui rezultat favorabil și pentru prevenirea recurențelor [27, 36, 39].

Importanța acestui subiect este determinată nu doar de frecvența crescută a otitei externe, ci și de impactul său asupra confortului și bunăstării animalelor, de riscul de cronicizare și de dificultățile terapeutice generate de formele recurente sau asociate cu rezistență antimicrobiană [38, 14, 15, 19, 10]. Din acest motiv, abordarea modernă a otitei externe necesită o viziune integrativă, care să includă diagnosticul precoce, identificarea factorilor cauzali, tratamentul individualizat și educarea proprietarului [27, 18, 36, 39].

Scopul studiului este de a evidenția importanța otitei externe ca patologie frecventă și complexă în medicina veterinară, de a descrie etiologia multifactorială, prevalența, factorii predispozanți și consecințele diagnosticului tardiv, precum și de a sublinia rolul esențial al diagnosticului și tratamentului precoce într-o abordare integrativă, menită să reducă recurențele, rezistența antimicrobiană și impactul negativ asupra calității vieții animalelor de companie.

Pentru atingerea acestui scop au fost formulate următoarele **obiective**:

- evaluarea cauzelor și a factorilor predispozanți și perpetuanți, specifici speciei;
- descrierea modalităților de diagnostic precoce, prin otoscopie, citologie auriculară, examen parazitologic și, în cazurile cronice sau recurente, cultură bacteriană cu antibiogramă;
- evaluarea impactului diagnosticului tardiv asupra apariției complicațiilor;
- analiza eficienței terapiei adecvate și a măsurilor profilactice, cu accent pe intervenția timpurie și pe colaborarea proprietarului;
- formularea unor recomandări practice pentru prevenirea recurențelor și pentru managementul optim al pacienților.

BIBLIOGRAFIE

1. BOONE, Johann M., BOND, Ross, LOEFFLER, Anette, et al. Malassezia otitis unresponsive to primary care: outcome in 59 dogs. *Veterinary Dermatology* [on-line]. Iunie 2021, Vol. 32, nr. 5, p. 441. DOI: <https://doi.org/10.1111/vde.12995>.
2. BRUYETTE, D. S. și LORENZ, M. D. Otitis externa and otitis media: diagnostic and medical aspects. *Seminars in Veterinary Medicine and Surgery (Small Animal)* [on-line]. United States, Februarie 1993, Vol. 8, nr. 1, p. 3–9. Disponibil la: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/8456201/>.
3. BUKOWSKI, John; AIELLO, Susan. Ear Structure and Function in Cats. În: *Veterinary Manual* [on-line]. MSD Veterinary Manual, 2018. Disponibil la: <https://www.merckvetmanual.com/cat-owners/ear-disorders-of-cats/ear-structure-and-function-in-cats>.
4. Canine otitis externa: reviewing available management options. În: *Vettimes.com* [on-line]. 2025 [accesat la 8 mai 2026]. Disponibil la: <https://www.vettimes.com/clinical/small-animal/canine-otitis-externa-reviewing-available-management-options>.
5. CĂPITAN, R. Otita externă: patogeneza și abordare clinică. Prezentare AMVAC, 2018. Disponibil la: https://amvac.ro/files/downloads/congres-2018/prezentari/Rares-Capitan_Otita-externa.pdf.
6. Cat and dog ear cytology – a guide on what to do, what for and when. În: *Vettimes.com* [on-line]. 2025 [accesat la 8 mai 2026]. Disponibil la: <https://www.vettimes.com/clinical/small-animal/ear-cytology-a-guide-on-what-to-do-what-for-and-when>.
7. DIAZ, Sandra. Mite Infestations in Animals. În: *Merck Veterinary Manual* [on-line]. 6 august 2021. Disponibil la: <https://www.merckvetmanual.com/ear-disorders/diseases-of-the-pinna/mite-infestations-in-animals>.
8. DUMITRIU, A.; PATERĂU, A. Poliparazitismul la câinii și pisicile din or. Chișinău. În: *Lucrări științifice, UASM*. Chișinău, 2013, Vol. 35, Medicină veterinară, pp. 207–208. ISBN 978-9975-64-247-7.
9. DUMITRIU, A. Răspândirea helmintozelor la *Canis familiaris* în unele gospodării particulare de ovine. *Medicină Veterinară*. 2013. pp. 182-184. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/182-184_5.pdf
10. DUMITRIU, A.; ENCIU, V.; DIDORUC, S. Zoonozele parazitare – o amenințare ascunsă cu impact progresiv asupra sănătății publice. În: *Conservarea biodiversității urbane – premisa dezvoltării durabile*. Chișinău, 2022. pp. 92-96. <https://repository.utm.md/bitstream/handle/5014/33829/Conf-Materiale-Simpozion-The-Stiin-2022-p92-96.pdf?isAllowed=y&sequence=1>
11. DUMITRIU, A.; PETROVA, V. Povara echinococozii chistice în Republica Moldova, 2014-2023. În: *Lucrări științifice: Medicină Veterinară. Materialele Simpozionului Științific Internațional „50 ani de învățământ superior medical veterinar din Republica Moldova”*, 30 octombrie - 2 noiembrie 2024. Chișinău, 2025. pp. 101-104. doi: 10.52326/ismv2024.22. <https://repository.utm.md/bitstream/handle/5014/30384/Simpozion-Medicina%20Veterinara-50-ani-p101-104.pdf?isAllowed=y&sequence=1>
12. Dumitriu, A., Didoruc, S., Moroz, M. Epidemiology of cystic echinococcosis in intermediate hosts in the Republic of Moldova. In: *5th Annual International Scientific and*

Practical Conference Current Epidemical Challenges In One Health Approach. Ternopol, Ucraina, 2024, p. 45., 0,09 c.a. <https://ivm.kiev.ua/en/conferences-2/one-health.htm>

13. DUMITRIU A., MOROZ M., DIDORUC S., MAȚENCU D. Research on hematologic indices in canine piroplamidosis, In: Materials from the 6th annual international scientific and practical conference “Current epidemical challenges in one health approach”, 21 May 2025, Kyiv, p. 46. 0,1 c. a. <http://ivm.kiev.ua/wp-content/uploads/AGENDA-One-Health-2025.pdf>

14. ENCIU, Valeriu; BUZA, Vasile. Eficacitatea produsului Demoged-Forte în tratamentul ectoparazitozelor la câini și pisici. În: *Lucrări științifice. Medicină Veterinară*. Chișinău, UASM.

15. EXTERNAL EAR CANAL EVALUATION IN DOGS WITH CHRONIC SUPPURATIVE OTITIS EXTERNA: COMPARISON OF DIRECT CYTOLOGY, BACTERIAL CULTURE AND 16S AMPLICON PROFILING. Disponibil la: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9324598/>.

16. Frequency and predisposing factors for canine otitis externa in the UK – a primary veterinary care epidemiological view. *Canine Medicine and Genetics* [on-line]. 2021, vol. 8, art.7. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40575-021-00106-1>. Disponibil la: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34488894/>.

17. FOSSUM, T. W. et al. *Small Animal Surgery*. 5th ed. St. Louis: Elsevier, 2019.

18. GOLBAN, Rita. Investigații bacteriologice în infecțiile cu stafilococi la câini. În: *Lucrări științifice UASM. Medicină Veterinară*. Chișinău, 2013, Vol. 35.

19. HALL, E. J.; DAY, M. J. *Clinical Pathology for the Veterinary Team*. 2nd ed. Edinburgh: Elsevier, 2018.

20. HNILICA, Keith A. și PATTERSON, Adam P. *Small Animal Dermatology: A Color Atlas and Therapeutic Guide*. St. Louis, Missouri: Elsevier, 2017. ISBN 9780323376518.

21. Home. În: *Companion Animal Parasite Council* [on-line]. [F.a.]. Disponibil la: <https://capcvet.org>.

22. IGNATIUC, Nicolae. Aspecte clinice, diagnosticul diferențial și medicația în dermatite și dermatofitoze. În: *Tezele celei de-a 75-a conferințe științifice a studenților, masteranzilor și doctoranzilor*. Chișinău: UASM, 2022, p. 70.

23. JACOBSON, L. S. Diagnosis and medical treatment of otitis externa in the dog and cat: review article. *Journal of the South African Veterinary Association* [on-line]. Iulie 2002, Vol. 73, nr. 4. DOI: <https://doi.org/10.4102/jsava.v73i4.581>.

24. LEONARD, Caroline, THIRY, Damien, TAMINIAU, Bernard, et al. External Ear Canal Evaluation in Dogs with Chronic Suppurative Otitis Externa: Comparison of Direct Cytology, Bacterial Culture and 16S Amplicon Profiling. *Veterinary Sciences* [on-line]. Iulie 2022, Vol. 9, nr. 7, p. 366. DOI: <https://doi.org/10.3390/vetsci9070366>.

25. LITTLE, Susan și DUNCAN, Kathryn. Ear Mites: Uncovering, Treating, and Preventing Infestations. În: *Today's Veterinary Practice* [on-line]. 22 iunie 2021. Disponibil la: <https://todaysveterinarypractice.com/parasitology/ear-mites-uncovering-treating-and-preventing-infestations/>.

26. LOREK, Andrea, DENNIS, Ruth, DIJK, Jan, et al. Occult otitis media in dogs with chronic otitis externa – magnetic resonance imaging and association with otoscopic and cytological findings. *Veterinary Dermatology* [on-line]. Decembrie 2019, Vol. 31, nr. 2, p. 146. DOI: <https://doi.org/10.1111/vde.12817>.

27. MORARIU, S. Considerații asupra otitei externe la câine și pisică [on-line]. [S. l.]: [s. n.], 2006 [accesat la 8 mai 2026]. Disponibil la: http://scientia.zooparaz.net/2006_07_01/23-Morariu.pdf.
28. Moroz, M., Balan, D., Dumitriu, A. Veterinary Biochemistry – 1. Course Support. Chisinau, 2025, Editura „Tehnica-UTM”. p. 109. ISBN 978-9975-64-585-0 https://repository.utm.md/bitstream/handle/5014/33998/Veterinary-biochemistry-1-Course-support_DS.pdf?sequence=1&isAllowed=y
29. Moroz, M., Balan, D., Dumitriu, A. Veterinary Biochemistry – 2. Course Support. Chisinau, 2025, Editura „Tehnica-UTM”. p. 121. ISBN 978-9975-64-586-7. https://repository.utm.md/bitstream/handle/5014/33999/Veterinary-biochemistry-2-Course-support_DS.pdf?sequence=1&isAllowed=y
30. MULLER, George H., KIRK, Robert Warren și MILLER, William H. *Muller & Kirk's Small Animal Dermatology*. St. Louis: Elsevier, 2013. ISBN 9781416000280.
31. NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE. PubMed. În: *National Library of Medicine* [on-line]. 2025. Disponibil la: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>.
32. NEGOIȚĂ, Carmen și NEGOIȚĂ, Valentina. EAR CYTOLOGY - A KEY TEST IN THE DIAGNOSIS AND MANAGEMENT OF CANINE OTITIS EXTERNA [on-line]. [S. l.]: [s. n.], [F.a.]. Disponibil la: https://veterinarymedicinejournal.usamv.ro/pdf/2022/issue_2/Art14.pdf.
33. Otitis Externa in Animals - Ear Disorders. În: *Merck Veterinary Manual* [on-line]. [F.a.]. Disponibil la: <https://www.merckvetmanual.com/ear-disorders/otitis-externa/otitis-externa-in-animals>.
34. PATERSON, S. *Otitis externa: An Essential Guide to Diagnosis and Treatment*. Boca Raton: CRC Press, 2024. Disponibil la: <https://www.routledge.com/Otitis-Externa-An-Essential-Guide-to-Diagnosis-and-Treatment/Harvey-Paterson/p/book/9781032836751>.
35. PERRY, Laura R., MACLENNAN, Bernard, KORVEN, Rebecca, et al. Epidemiological study of dogs with otitis externa in Cape Breton, Nova Scotia. *The Canadian Veterinary Journal* [on-line]. Februarie 2017, Vol. 58, nr. 2, p. 168. Disponibil la: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5234316/>.
36. RIBEIRO, J. P. C., ALMEIDA, A. B. P. F., VEGGI, N. D. G., et al. Otitis externa associated with *Demodex cati* - case report. *Arquivo Brasileiro de Medicina Veterinária e Zootecnia* [on-line]. 2024 [accesat la 21 martie 2024], Vol. 76, nr. 1, p. 109–113. DOI: <https://doi.org/10.1590/1678-4162-13004>.
37. ROY, Josée, BÉDARD, Christian și MOREAU, Maxim. Treatment of feline otitis externa due to *Otodectes cynotis* and complicated by secondary bacterial and fungal infections with Oridermyl auricular ointment. *The Canadian Veterinary Journal* [on-line]. Martie 2011, Vol. 52, nr. 3, p. 277. Disponibil la: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3039897/>.
38. SECKER, Bailey, SHAW, Stephen și ATTERBURY, Robert J. Pseudomonas spp. in Canine Otitis Externa. *Microorganisms* [on-line]. Noiembrie 2023, Vol. 11, nr. 11, p. 2650. DOI: <https://doi.org/10.3390/microorganisms11112650>.
39. SIMPSON, Andrew. Successful treatment of otodemodiosis due to *Demodex cati* with sarolaner/selamectin topical solution in a cat. *Journal of Feline Medicine and Surgery Open Reports* [on-line]. SAGE Publishing, Ianuarie 2021, Vol. 7, nr. 1, p. 205511692098438. DOI: <https://doi.org/10.1177/2055116920984386>.

40. UFO THEMES. Pinna and External Ear Canal. În: *Veterian Key* [on-line]. 18 iulie 2016 [accesat la 8 mai 2026]. Disponibil la: <https://veteriankey.com/pinna-and-external-ear-canal>.
41. Understanding Biofilms in Dog Ear Infections. În: *Royalcanin.com* [on-line]. 2016 [accesat la 8 mai 2026]. Disponibil la: <https://academy.royalcanin.com/en/veterinary/demystifying-the-biofilm-in-canine-otitis>.
42. UNIVERSITY OF SASKATCHEWAN. *Otodectes cynotis* - Learn About Parasites - Western College of Veterinary Medicine. În: *Learn About Parasites* [on-line]. 21 martie 2021. Disponibil la: <https://wcvm.usask.ca/learnaboutparasites/parasites/otodectes-cynotis.php>.
43. Vet Focus 31.2. Abordarea diagnosticării otitei canine. În: *Royalcanin.com* [on-line]. 2016 [accesat la 8 mai 2026]. Disponibil la: <https://academy.royalcanin.com/ro/veterinary/a-diagnostic-approach-to-canine-otitis>.
44. VETECO INTERSERVICES. Otita. În: *Veteco Interservices* [on-line]. 9 mai 2024 [accesat la 8 mai 2026]. Disponibil la: <https://veteco.com/blogs/news/otita>.
45. WEESE, J. Scott și VAN DUIJKEREN, Engeline. Methicillin-resistant *Staphylococcus aureus* and *Staphylococcus pseudintermedius* in veterinary medicine. *Veterinary Microbiology* [on-line]. Ianuarie 2010, Vol. 140, nr. 3–4, p. 418–429. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.vetmic.2009.01.039>.
46. WOODWARD, Michelle. Otitis Externa in Animals - Ear Disorders. În: *Veterinary Manual* [on-line]. Octombrie 2020. Disponibil la: <https://www.msdevetmanual.com/ear-disorders/otitis-externa/otitis-externa-in-animals>.